Державний навчальний заклад
«Центр професійної освіти технологій та дизайну м. Києва»

Затверджую
Директор ДНЗ
«Центр професійної освіти
технологій та дизайну м.Києва»
_____Сидоренко О.М.
31.08.2018р

Програма
вступного інструктажу з охорони праці
для здобувачів освіти.

Загальні відомості про навчальний заклад, його структуру (кабінети, лабораторії, майстерні, спортзали тощо). Види та джерела небезпеки в навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках, навчально - дослідних ділянках тощо

Головною метою Державного навчального закладу «Центр професійної освіти технологій та дизайну » (далі – заклад) є якісна загальноосвітня та професійна підготовка учнів.
Інструкція з безпеки життєдіяльності розроблена відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально -виховного процесу», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001 № 563.
ДНЗ « Центр професійної освіти технологій та дизайну м. Києва» має дві навчальні площадки , які розташовані за адресами:
- головний корпус : м.Київ, пров.Куренівський, 4. будівля навчального закладу має 4 поверхи.
- другий корпус : м.Київ, вул. Нижній Вал, 37 , навчальний заклад має два триповерхові корпуси .

Навчально-виховний процес організований в одну зміну у підрозділах навчально-виховного процесу.

Заклад має кабінети загальноосвітніх навчальних дисциплін, кабінети іноземних мов, кабінети біології та інформатики, фізики та хімії, навчальні майстерні , приміщення для проведення занять гурткової роботи, спортивну залу, музичний зал та хореографічний кабінет, ігрові кімнати та технічні і господарчі приміщення.

Управління закладом здійснюється адміністрацією, яку очолює директор закладу.

У навчальному закладі для учасників навчально -виховного процесу встановлений п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями.

Час початку і закінчення занять встановлюється у відповідності з навчальним розкладом уроків і затверджується директором. Початок навчально-виховного процесу починається о _9год 00_хв. Усі учні повинні приходити за 15 хвилин до початку навчально-виховного процесу.
Обов'язковим у роботі з охорони праці у школі є навчання та інструктування про безпечні методи праці та навчання учнів. Проведення інструктажів та перевірка знань з питань охорони праці здійснюється у межах навчальної програми і оформляється відповідно у журналі інструктажу. Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до закладу освіти вихованця, учня проводиться вступний інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності та фіксується у класних журналах. Учні і вихованці, які інструктуються, розписуються в журналі.
Виконання вимог правил з техніки безпеки учнями є обов'язковим у роботі, спрямованій на організацію безпечних та здорових умов праці учнів, під час проведення занять у навчальних кабінетах та майстернях.
Усі кабінети підвищеного ризику, спортивний майданчик, навчально-виробничі майстерні є об'єктами небезпеки, тому необхідно дотримуватися Правил безпеки під час роботи та бути одягненим у відповідний одяг.
У кабінетах фізики та хімії учням забороняється працювати із реактивами, електричними та іншими нагрівальними приладами без догляду викладача, керівника. Забороняється використовувати електроприлади із пошкодженою ізоляцією, зберігати біля них легкозаймисті рідини, обгортати папером або тканиною електричні лампи, заклеювати ділянки електропроводки легкозаймистою тканиною, папером; працювати на несправному обладнанні.
Під час практичних та лабораторних занять у кабінетах підвищеного ризику виконувати лише ту роботу, з якої пройдено інструктаж, чітко дотримуючись вимог інструкції з охорони праці. У хімічній лабораторії при виявленні запаху газу повідомити викладача.
Відповідно до графіка територіальних медичних об'єднань у навчальному закладі проводяться щорічні поглиблені огляди учнів.

Для підлітків віком 16-17 років встановлені такі граничні норми переміщення та підіймання вручну важких речей: для юнаків - 12,6 кг; для дівчат - 6,3 кг.

Загальні правила поведінки під час навчально-виховного процесу. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в навчальних закладах.

Безпека життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу в закладі ґрунтується на свідомому і сумлінному виконанню правил безпеки. Основні види життєдіяльності в закладі освіти - це праця і навчання. Під час знаходження в навчальному закладі потрібно усвідомлювати наслідки своїх дій, щоб не створити небезпечну ситуацію, виробивши відчуття особистої безпеки та безпеки оточуючих; розуміти те, що безпека, перш за все, залежить від кожної людини, її ставлення до навколишнього середовища та інших людей. У процесі навчання учні оволодівають різними виробничими професіями, їх залучають до суспільної корисної, продуктивної праці.

Усі учасники навчально-виховного процесу при зарахуванні до закладу освіти і в процесі здобуття освіти проходять інструктаж (навчання) з питань безпеки життєдіяльності, надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків, правильних дій при виникненні надзвичайної ситуації, правил дорожнього руху.

Здобувачі освіти зобов'язані:

Учні закладу приходять на заняття маючи: шкільні приладдя (ручки, олівці, альбоми зошити та інші прилади), спортивну форму.

Під час занять і самопідготовки учні закладу повинні:

- виконувати всі розпорядження вчителів, викладачів, інших працівників;
- уважно слухати вчителів, викладачів, класних керівників, завідуючих кабінетами, керівників гуртків, керівників факультативу, тренерів та інших працівників закладу і не заважати іншим учням;
- ходити під час занять по кабінету, спортивній залі, інших приміщеннях тільки з дозволу викладача;
- входити в клас, кабінет, спортивну залу і виходити, з класу, кабінету тощо можна тільки з дозволу викладача;
- зберігати обладнання та меблі закладу.

Під час перерви між навчальними годинами учні закладу повинні:

- ходити по коридорах спокійно – не бігати;
- виконувати розпорядження викладачів та чергових учнів;
- виходити за межі закладу тільки можна з дозволу класного керівника(майстра) та бути вдягненими відповідно до сезону;

Вимоги безпеки під час проведення позакласних, позашкільних заходів.

При проведенні екскурсій, спортивних змагань, проведенні уроків за межами закладу та інших заходів за територією учні повинні:
- бути відповідно одягнені, не мати при собі предметів, що створюють небезпеку;
- не розпалювати багаття, не користуватися сірниками і запальничками;
- дотримуватись правил дорожнього руху;
- виконувати правила поведінки в транспорті;
- не залишати самостійно групу;
- виконувати вимоги , викладача, класного керівника, іншої супроводжуючої особи.

- виконувати вимоги з безпеки життєдіяльності, передбачені відповідними правилами та інструкціями, дотримуватися дисциплін, навчатися сумлінно;
- берегти обладнання, інвентар, матеріали, навчальні посібники тощо, бережливо ставитися до майна училища;
- сумлінно дотримуватись правил особистої гігієни і санітарних норм на місці роботи;
- виконувати лише ту роботу, яку доручив майстер або викладач;
- не входити до навчального кабінету без дозволу викладача або майстра;
- не підходити до відкритих вікон, починаючи з II поверху;
- не бігати в класах, майстернях, коридорах навчального закладу під час навчально- виховного процесу;
- не підходити близько до внутрішніх балконів та не перехилятися через них, не спускатися перилами сходів;
- не допускати грубощів, образ, застосування протиправних дій у вирішенні конфліктних ситуацій до оточуючих;
- не приносити до училища небезпечні предмети (ріжучі, колючі, вибухові, вогненебезпечні предмети, газові балончики петарди та інше);
- не палити;
- під час проведення уроків не покидати навчальний кабінет або майстерню;
- не виносити з учбового закладу матеріальні цінності;
- співпрацювати з адміністрацією навчального закладу щодо створення безпечних умов для навчання (повідомляти про недоліки, які можуть призвести до небезпеки життєдіяльності під час навчально-виховного процесу).

Як приймати відповідальні рішення?

- Завжди намагатися діяти під час навчально -виховного процесу так, щоб це не викликало неприємних почуттів у вас та інших людей:
- перш ніж щось зробити чи сказати, оцінити наслідки своєї поведінки за допомогою почуттів;

- для цього уявити, як розвиватимуться події і які виникнуть почуття у вас і оточуючих (викладачів, майстрів, адміністрації училища, учнів);
- якщо ці почуття неприємні, такий варіант поведінки неприйнятний, виберіть інший;
- якщо ці почуття приємні, цей варіант прийнятний.

Обставинами та причинами найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в училищі за останні роки є:

- травмування внаслідок протиправних дій інших осіб (бійки між учнями під час перерв у коридорах, на вулиці);
- невиконання учнями правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в спортивному залі та на майданчику;
- невиконання учнями вимог інструкцій з безпеки життєдіяльності (біг по коридорах під час перерв, учнівські пустощі під час прийому їжі в їдальні).

Виконання вимог інструкцій, нормативних актів з безпеки життєдіяльності, правил безпечної роботи під час навчально -виховного процесу, співпраця з адміністрацією навчального закладу щодо створення безпечних умов для навчання є запорукою безпеки вас і оточуючих.

Вимоги пожежної безпеки в навчальному училищі. Знайомство з Правилами пожежної безпеки для закладів, установ організацій і підприємств системи освіти України. Правила поведінки під час пожежі в навчальному закладі.

Інструкція визначає організаційні і технічні заходи з пожежної профілактики з метою недопущення розповсюдження пожежі на випадок її виникнення. Кожен учень закладу зобов'язаний знати і точно виконувати правила пожежної безпеки, а при виникненні пожежі, заспокоївшись, виконувати вимоги інструкції та вказівки дорослих щодо виходу у небезпечне місце від вогню. У приміщеннях та на території училища забороняється палити і розкидати запалені сірники, застосовувати в приміщеннях відкритий вогонь (паяльні лампи, факели тощо). На території навчального закладу не дозволяється розкладання вогнищ, спалювання сміття, відходів, пакувальних матеріалів.

Під час експлуатації електроустановок не дозволяється:

- використовувати кабелі і проводи із пошкодженою ізоляцією або такою ізоляцією, що втратила захисні властивості;
- залишати під напругою електричні проводи і кабелі з неізольованими кінцями;
- переносити ввімкнені прилади та ремонтувати обладнання, яке знаходиться під напругою;
- залишати без догляду ввімкнені в електромережу нагрівальні прилади, обладнання;
- користуватися пошкодженими (несправними) розетками;
- зав'язувати і скручувати електропроводи;

- застосовувати саморобні подовжувачі, які не відповідають вимогам ПУЕ щодо переносних (пересувних) електроприладів:

Обов'язки чергових учнів :

- після закінчення навчально-виховного процесу зачинити вікна, відключати освітлення, електроживлення приладів та обладнання (за винятком чергового освітлення та електрообладнання, яке за вимогами технології повинно працювати цілодобово).
- оглянути приміщення, переконатися у відсутності порушень, що можуть призвести до пожежі, і тільки після цього замкнуті двері.
- у разі виявлення порушень доповісти майстру або черговому викладачу.

Кожен учасник навчально-виховного процесу, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, підвищення температури в приміщенні тощо), зобов'язаний: негайно повідомити про це за тел. 101 до пожежної частини (при цьому слід чітко назвати адресу об'єкта, місце виникнення пожежі, а також своє прізвище); задіяти систему сповіщення людей про пожежу; почувши сигнал оповіщення про пожежу, розпочати евакуацію під керівництвом дорослих з будівлі до безпечного місця згідно з планом евакуації.

Забороняється використовувати пожежний інвентар та обладнання для потреб, не пов'язаних із пожежегасінням.

Одним із видів нещасних випадків у побуті є ураження електричним струмом.

Загальні правила електробезпеки:

Одним із видів нещасних випадків у побуті є ураження електричним струмом.

Електробезпека - це система організаційних і технічних заходів і засобів, які забезпечують захист людей від шкідливого і небезпечного впливу електричного струму, електричної дуги, електромагнітного поля і статичної електричної електрики.

Електротравма - це травма, викликана впливом електричного струму або електричної дуги.

Особливості електротравматизму:

- організм людини не наділений властивістю, за допомогою якої можна було б визначити наявність електроструму;
- Електротравма може виникнути без посереднього контакту зі струмопровідниками, частинами обладнання (ураження через електричну дугу, крокову напругу тощо);
- Електричний струм, проходячи через тіло людини, діє не тільки в місцях контактів і на шляху проходження через організм, а й центральну нервову систему, що спричиняє ураження внутрішніх органів (порушення нормальної діяльності серця, зупинку дихання тощо).

Дія електричного струму на організм людини супроводжується зовнішнім ураженням тканин та органів у вигляді механічних ушкоджень, електричних знаків, електрометалізації шкіри, опіків.
Електричний струм, проходячи через організм людини, спричиняє термічну, електролітичну та біологічну дії.
Однім із видів нещасних випадків у побуті є ураження електричним струмом.
Термічна дія струму виявляється в опіках окремих ділянок тіла, в нагріванні до високої температури кровоносних судин, нервів, серця, мозку, що стає причиною серйозних функціональних розладів.
Електротермічна дія струму виявляється в розкладанні органічної рідини крові, що призводить до значних порушень її фізико-хімічного складу.
Біологічна дія струму виявляється у подразненні і збудженні живої тканини організму, що супроводжуються мимовільним скороченням м'язів.
Тривалість проходження струму через організм впливає на кінцевий результат ураження: чим довше проходження струму, тим більше можливість тяжкого і смертельного наслідку.
Правильне користування електроенергією виключає випадки ураження електричним струмом.

Основні вимоги, яких потрібно дотримуватись при користуванні електроенергією:

- захист від коротких замикань (автомати, пробкові запобіжники) у електропроводці повинен бути завжди справним. Заміна заводських запобіжників, навіть тимчасово, усілякими металевими провідниками («жучками») може стати причиною нещасного випадку чи пожежі.
Основною умовою безпечного застосування електроенергії у приміщеннях є справний стан ізоляції електропроводів, електроприладів і апаратів, електричних щитків, вимикачів, штепсельних розеток, лампових патронів і світильників, а також електрошнурів, з допомогою яких умикають в електромережу електроприлади, тому необхідно слідкувати за станом ізоляції, забезпечуючи своєчасний ремонт.
- щоб уникнути пошкодження ізоляції, забороняється: підвішувати електропровід на цвяхах, металевих і дерев'яних предметах; перекручувати проводи; закладати провід і шнури за газові і водопровідні труби, за батареї опалення; витягати за шнур вилку з розетки. У будинках, де електропроводка зроблена закритим способом під штукатуркою, забивання у довільні місця стіни цвяхів (костилів) для підвищування штор, картин та інших предметів, а також прибивання отворів може призвести до пошкодження схованої електропроводки і ураження електричним струмом. Тому всі подібні роботи треба виконувати, попередньо переконавшись у відсутності в даному місці електропроводки.
- освітлювальну арматуру і електролампи небезпечно чистити від забруднення і пилюки при ввімкненому вимикачі, тобто під напругою, мокрими чи вологими ганчірками. Чистку треба виконувати при

вимкненому вимикачі сухою ганчіркою, стоячи на підставці, яка не проводить електроструму.
- пошкодженні вимикачі, лампові патрони, штепсельні розетки, електроприлади і апарати заборонено замінювати під напругою. Для цього прилад, апарат слід вимкнути з електромережі, а при ремонті електропроводки - викрутити запобіжник (чи вимкнути автомат). Цю роботу повинна виконувати особа, яка обізнана з правилами ремонту.
- при користуванні переносними приладами, електроінструментами небезпечно одночасно торкатись батареї опалення, водопровідних труб та інших заземлених металевих конструкцій, тому що при пошкодженні ізоляції електричного приладу через тіло людини, яка доторкнулась до названих металевих конструкцій, пройде небезпечний для організму струм.

Небезпека ураження електричним струмом може виникнути також у таких випадках:

- при користуванні електроприладами із пошкодженою ізоляцією, електроплитками із відкритою спіраллю; саморобними електропечами, електроводонагрівачами, при заповненні водою електронагрівальних приладів (чайників, каструль, самоварів тощо), вже увімкнених в електромережу; при порушенні порядку ввімкнення приладу у електромережу необхідно електрошнур спочатку підключити до приладу, а вже потім до мережі, а не навпаки; при застосуванні оголених кінців проводу замість штепсельних вилок. Діти, не усвідомлюючи небезпеки, доторкаються до . електроприладів, увімкнених в електромережу, і часто отримують опіки і більш серйозні травми. Особливо обережним треба бути при користуванні електроенергією у вологих приміщеннях, у приміщеннях із земляною, цегляною і бетонною підлогою (підвали, ванна кімната, вбиральня та інше), які є добрим провідником струму, бо за таких умов небезпека ураження електричним струмом збільшується. Тому в санвузлах та інших подібних приміщеннях не дозволяється встановлювати вимикачі і штепсельні розетки, користуватись увімкненими в електромережу різними електронагрівальними приладами (плитками, камінами, рефлекторами), пральними машинами і переносними світильниками, а також використовувати стаціонарні світильники без запобіжної арматури.

Перша (долікарська) медична допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій тощо.

При нещасних випадках дуже важливо до приїзду лікаря своєчасно надати першу долікарську допомогу потерпілому. Контроль за організацією надання першої долікарської допомоги, наявністю та комплектністю аптечок, справністю пристосувань та засобів надання першої допомоги, а

також навчання учасників навчально - виховного процесу покладається на медичних працівників та адміністрацію навчального закладу.

Схема послідовності дій при наданні першої долікарської допомоги:

- Вивести потерпілого з оточення, де стався нещасний випадок.
- Вибрати потерпілому найбільш зручне положення, що забезпечує спокій.
- Визначити вид травми (перелом, поранення, опік тощо).
- Визначити загальний стан потерпілого, встановити, чи не порушені функції життєво важливих органів.
- Розпочати проведення необхідних заходів:
  - зупинити кровотечу;
  - зафіксувати місце перелому;
  - вжити реанімаційних заходів (оживлення): штучне дихання, зовнішній масаж серця;
  - обробити ушкоджені частини тіла.
- Одночасно з наданням долікарської допомоги необхідно викликати швидку допомогу або підготувати транспорт для відправки потерпілого до найближчої медичної установи.
- Повідомити адміністрацію навчального закладу про те, що трапилось. Важливо знати обставини, за яких сталася травма, умови, які спонукали до її виникнення, та час, годину і навіть хвилини, особливо, коли потерпілий втратив свідомість.
- У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця негайно зробити штучне дихання, та зовнішній масаж серця і викликати за телефоном 103 швидку медичну допомогу.

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом: якнайшвидше звільнити потерпілого від дії струму:

- вимкнути рубильник або викрутити запобіжник;
- вимкнути мережу живлення;
- сухою палицею відкинути від потерпілого провід, який знаходиться під напругою, відтягти потерпілого від електричних проводів, від струмопровідних частин установки. При напрузі в установках до 1000 В можна взятися за сухий одяг потерпілого, не торкаючись відкритих частин тіла. Слід користуватися гумовими рукавичками або намотати на руку шарф, прогумований плащ і т.п. рекомендується стати на ізольований предмет (на суху дошку, на згорток сухого спецодягу).
- У випадку судорожного обхвату потерпілим електричного проводу, який знаходиться під напругою, розгорнути руки потерпілому, відриваючи його від проводу послідовним відгинанням окремих пальців. При цьому працівник, який надає допомогу, повинен бути у діелектричних рукавицях і знаходитись на ізолюючій від землі основі.
- При напрузі в електричних установках понад 1000 В рятівник повинен одягти діелектричні боти, рукавиці і діяти діелектричною

штангою. Якщо потерпілий при свідомості, його кладуть у зручне положення, накривають теплим покривалом і залишають у стані спокою до прибуття лікаря.

- Якщо після звільнення потерпілого від дії струму він не дихає, то потрібно негайно зробити штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця. Найбільш ефективним методом штучного дихання є «з рота в рот» або «з рота в ніс». Робиться це таким чином: стають з лівого боку від потерпілого, підкладають під його потилицю ліву руку, а правою тиснуть на його лоб. Це забезпечить вільну прохідність гортані. Під лопатки потерпілому кладуть валик зі скрученого одягу, а рот витирають від слизу. Зробивши 2-3 глибоких вдихи, особа, яка надає допомогу, вдуває через марлю або хустку повітря із свого рота в рот або ніс потерпілого. При вдуванні повітря через рот особа, яка надає допомогу, закриває пальцями ніс потерпілого; при вдуванні через ніс потерпілому закривають рот.
- Після закінчення вдування повітря в рот чи ніс потерпілому дають можливість вільного видиху. Частота вдування повітря потерпілому повинна бути 12-13 разів на хвилину.
- За відсутності у потерпілого дихання і пульсу йому потрібно разом із штучним диханням робити масаж серця. Робиться це так: потерпілого кладуть на спину на підлозі, звільняють грудну клітку від одягу. Особа, яка надає допомогу, знаходиться з лівого боку від потерпілого, долонями двох рук натискує на нижню частину грудної клітки потерпілого з силою, щоб змістити її на 3-4 см. Після кожного натискування потрібно швидко забирати руки з грудної клітки, щоб дати можливість їй випростатись, У такій ситуації операції чергуються. Після 2-3 вдувань повітря роблять 4-6 натискань на 2-3 секунди. Перші ознаки того, що потерпілий приходить до свідомості: поява самостійного дихання, зменшення синюватості шкіри та поява пульсу.
- Констатувати смерть має право тільки лікар.

Перша допомога при переламах, вивихах,розтягу зв'язок, суглобів, ударах:

При переломах, вивихах необхідно надати потерпілому зручне положення, яке виключає руху пошкодженої частини тіла. Це досягається шляхом накладання шини, а за її відсутності можна використати палиці, фанеру і т.д. Шина повинна бути накладена так, щоб були надійно іммобілізовані два сусідні з місцем ушкодженням суглоби (вище і нижче), а якщо перелом плеча чи стегна, - то три суглоби. Накладають шину поверх одягу або кладуть під нею що-небудь м'яке - вату, шарф, рушник. Шина повинна бути накладена так, щоб цент її знаходився на рівні перелому, а кінці накладалися на сусідні суглоби по обидва боки перелому. Фіксація відкритого

перелому вимагає дотримання додаткових умов. З метою попередження забруднення рани, необхідно змастити поверхню шкіри йодом навколо рани, попередньо зупинивши кровотечу, і накласти стерильну пов'язку.

- Особливо небезпечні травми хребта. У таких випадках необхідно обережно, не піднімаючи потерпілого, підсунути під його спину дошку, щит, двері тощо.
- При переломі ребер необхідно міцно забинтувати груди або стягнути їх рушником під час видиху. При ушкодженні тазу обережно стягнути його широким рушником, покласти на тверді ноші, а під зігнуті і розведені коліні суглоби підкласти валик.
- При переломах і вивихах ключиці у підм'язову западину кладуть вагу або інший матеріал, згинають руку в лікті під прямим кутом і прибинтовують її до тулуба. Рука нижче ліктя повинна перебувати у косинці, яку підв'язують до шиї.
- При переломах і вивихах кисті та пальців рук роблять так: кисть руки в вкладеним у долоню жмутом вати, бинта (пальці зігнуть) прикладають до шини, яка повинна починатися біля середини передпліччя і закінчуватися біля кінців пальців, і перебинтовують.
- При розтягу зв'язок суглобів - підняти хвору кінцівку догори, накласти холодний компрес та тісну пов'язку, створити спокій до прибуття лікаря.
- При ударах забезпечити потерпілому повний спокій, накласти на місце удару холодний компрес. При ударах із синцями не слід класти примочки, місце удару змастити йодом і накласти пов'язку.

Перша допомога при опіках, теплових ударах:

при наданні першої допомоги при опіках, теплових ударах слід швидко припинити дію високої температури. Це має особливо велике значення при займанні одягу і при опіках рідиною через одяг.

У першому випадку необхідно загасити полум'я, негайно накинувши на людину, яка горить, будь-яку цупку тканину і щільно притиснувши її до тіла. Тліючий одяг знімають або обливають його водою. I

- При промоканні одягу гарячою водою, його також необхідно облити холодною водою або зірвати. Швидке занурення опеченого лиця у холодну воду зменшують біль і тяжкість опіку.
- Місце опіків кислотами ретельно промивають струменем води протягом 10-15 хв. Обпечене місце промити 5% розчином перманганату калію, або 10% розчином питної соди (одна чайна ложка на склянку води). На місце опіку накладають бинт. Місце опіків їдкими лугами (каустичною содою, негашеним вапном) промивають проточною водою протягом 10-15 хв, потім слабким розчином оцтової кислоти. Місце опіків накривають марлею.

приготовлену для перев'язування тканину змочіть йодом так, щоб пляма йоду трохи перебільшувала розміри рани.

- При кровотечі необхідно підняти поранену кінцівку, закрити рану перев'язувальним матеріалом і притиснути ділянку біля неї на 4-5 хв, не торкаючись рани пальцем. Після цього рану треба забинтувати. Якщо кровотеча продовжується, слід вдатися до здавлювання кровоносних судин за допомогою згинання кінцівки у суглобах, притискування кровоносних судин пальцями, джгутом чи закруткою.
- При накладанні джгута спочатку місце накладання обгортають м'яким матеріалом (тканиною, ватою тощо). Потім джгут розтягують і туго перетягують ним попередньо обгорнути ділянку кінцівки доти, поки не припиниться кровотеча.
- За відсутності гумової трубки або стрічки, що розтягується, для джгута застосовують інші матеріали (мотузку, ремінь, рушник тощо). У цьому випадку такий джгут зав'язують вузлом на зовнішньому боці кінцівки і використовують як закрутку. У вузол просувають важіль (паличку, металевий стержень), яким закручують закрутку до припинення кровотечі. Через одну годину після накладання джгута його попускають на 5-10 хв, щоб не виникла небезпека омертвіння знекровленої кінцівки. При поранені великих судин шиї і верхньої частини грудної клітки джгут не накладається. Кровотеча зупиняється при натисканні пальцем на поражену судину у самому місці поранення; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

Перша допомога при отруєнні:

причиною отруєння є проникнення в організм людини різних токсичних речовин. Захворювання починається через 2-3 години, інколи через 20-26 годин.

- Причиною отруєння оксидом вуглецю (II) є вдихання чадного газу, продуктів горіння, диму. Потерпілому необхідно забезпечити приплив свіжого повітря. Якщо є можливість, - дати подихати киснем. Звільнити потерпілого від одягу який утруднює дихання, дати понюхати нашатирний спирт. На голову і груди покласти холодний компрес. У разі припинення дихання необхідно робити штучне дихання.
- При припиненні дихання або його утрудненні до прибуття лікаря потерпілому роблять штучне дихання.

При харчовому отруєні потерпілому кілька разів промивають шлунок (примушують випити 1,5-2 л. води, а потім викликають блювання подразненням кореня язика) до появи чистих промивних вод. Можна дати 8-10 таблеток активованого вугілля. Потім дають багато чаю, але не їжу. Якщо після отруєння пройшло 1-2 години, і отрута надходить вже із шлунку до кишечника, то викликати блювання даремно. У такому випадку

- Опіки бувають трьох ступенів. При опіках першого ступеня з'являється почервоніння, припухлість шкіри, Уражені місця обробляють спиртом, прикладають примочки з розчину перманганату калію і забинтовують. При більш тяжких опіках (II і III ступенів) обпечені місця спочатку звільняють від одягу, накривають стерильним матеріалом, зверху накладають шар вати і забинтовують. Після перев'язування потерпілого направляють у лікарню. При опіках не слід розрізати пухирів, видаляти смолистих речовин, що прилипли до обпеченого місця, віддирати шматків одягу, які прилипли до рани.
- При опіках очей електричною дугою роблять холодні примочки з розчину борної кислоти, потім потерпілого направляють у медичний заклад.
- При появі різних ознак теплового або сонячного удару потерпілого негайно виводять на свіже повітря або в тінь, потім його кладуть, розстібають одяг, що стискує, на голову і на серце кладуть холодні компреси, дають пити у великій кількості холодну воду, у тяжких випадках потерпілого обливають холодною водою.
- При припиненні дихання або його утрудненні до прибуття лікаря потерпілому роблять штучне дихання.
- ***Перша допомога при обмороженні, переохолодженні:*** обмороження виникає при місцевій дії холоду на тіло. Холод, діючий на судини, спричиняє їх звуження, внаслідок цього відбувається недостатнє кровопостачання певної ділянки тіла, що проявляється у збліденні шкіри. Якщо вчасно не буде надано першу допомогу, то це може спричинити відмирання тканини.
- Розрізняють три ступені обмороження: I - побіління і втрата чутливості; II - почервоніння і поява «пухирів»; III - омертвіння тканин, які набувають буро-червоного кольору.
- При обмороженні I ступеня слід розтерти обморожені місця тіла сухою теплою тканиною до почервоніння. При обмороження II і III ступенів - накласти стерильні сухі пов'язки і забезпечити негайну доставку потерпілого у лікарню.
- При легкому ступені переохолодження тіло розігрівають розтиранням, дають випити кілька склянок теплою рідини. При середньому і тяжкому ступенях - тіло енергійно розтирають вовняною тканиною до почервоніння шкіри, дають багато пити.

Надання першої допомоги при пораненні і кровотечі:

перша допомога при поранені та кровотечі зводиться до обережного накладання на рану індивідуального пакета. При цьому мити рану водою, змивати кров з рани забороняється.

- Якщо індивідуального пакета немає, для перев'язування використовуйте чисту носову хустинку. У цьому випадку

Учасники дорожнього руху повинні:

- знати і неухильно виконувати вимоги Правил дорожнього руху;
- створювати і підтримувати у належному стані умови безпечного дорожнього руху, не причиняти своїми діями або бездіяльністю шкоди громадянам;
- виконувати розпорядження органів міністерства внутрішніх справ та органів державного нагляду і контролю за виконанням законодавства про дорожній рух.

Побутовий травматизм, попередження і дії при нещасних випадках в побуті.

В Україні в побуті щорічно травмуються велика кількість дорослих та дітей.

В житлових будинках є: водо-забезпечення, водовідведення, газо-забезпечення, видалення диму, опалення, вентиляції, електрика й радіо та телебачення, різні ліфти та інше. (балкони, карнизи, архітектурні нашарування та виступаючі художні прикраси). Все це створює загрозу і може призвести до травмування чи загибелі.

Аварії виникають при обрушенні покрівель, балконів, сходових маршів, архітектурних нашарувань та виступаючих художніх прикрас будівель. Це залежить від дощів, снігопадів, великих переміщень повітряних мас, недоліків при конструюванні чи будівництві. Бувають випадки коли аварії виникають через необережність чи неправильне поводження людей.

Знаходячись у будівлях необхідно дотримуватися елементарної обережності.

. Не виконання правил безпеки в будинках призводить до пожеж, вибухів газу, випадків отруєння побутовим газом, ураження електрикою випадки опіків через необережне користування гарячою водою та хімічних опіків через необережне користування хімічними побутовими речовинами. Люди випадають під час миття вікон, з драбин і на мокрій підлозі і через це травмуються.

Порушення правил користуванні ріжучим та колючим інструментом та кухонним і садовим інвентарем призводить до отримання порізів або уражень очей.

Для попередження побутового травматизму необхідно знати і виконувати:

- де знаходяться і як виключаються вентиляція, крани систем води, та газу;
- правила користування електроприладами, газовими приладами;
- не чистити одяг бензином та розчинниками;
- при наявності запаху газу в приміщенні необхідно його провітрити та подзвонити (не користуючись мобільним (сотовим) телефоном за тел. 04;
- не користуватися електроприладами, у ванній кімнаті;

необхідно дати потерпілому проносне (дві столові ложки солі на одну склянку води). Для зменшення всмоктування отрути слизовою оболонкою шлунково- кишкового тракту потерпілому можна дати розведенні крохмаль або молоко.
Щоб запобігти зупинці дихання і кровообігу, необхідне постійне спостереження за потерпілим.

Як діяти при харчовому отруєнні:

- за перших ознак харчового отруєння треба звернутися до лікаря або викликати швидку допомогу;
- якщо є підозри, що отруєння спричинили гриби, негайно викликати швидку допомогу - кожна хвилина дорога;
- до прибуття лікарів бажано промити шлунок, а потім випити води або несолодкого чаю.

Перша допомога при ураженні хімічними речовинами:

- якщо хімічна речовина рідка, її треба негайно змити проточною водою протягом 15-30 хв;
- якщо хімічна речовина потрапила в очі, слід промивати їх холодною водою протягом 15-30 хв. Око треба розплющити, а струмінь води спрямувати до його внутрішнього куточка;
- якщо речовина суха, її треба струсити чи зняти сухою ганчіркою (і ніколи не здувати, щоб порошинка не потрапила в очі);
- тільки після цього уражене місце промивають водою;
- дію деяких хімічних речовин можна знешкодити. Місце, обпечене оцтовою есенцією, можна обробити мильною водою чи слабким розчином харчової соди (одна чайна ложка на склянку води). А якщо опік спричинено засобом для чищення каналізаційних труб, знадобиться розчин лимонної кислоти (1/2 чайної ложки на склянку води) чи розведений на половину харчовий оцет;
- діти і люди похилого віку потребують негайної госпіталізації навіть при незначному ураженні хімічними речовинами;
- За перших ознак отруєння слід викликати швидку допомогу;
- До лікарні треба взяти посуд та етикетку від хімічної речовини, яка викликала отруєння.

Правила дорожнього руху.

- Учасниками дорожнього руху є люди, що використовують автомобільні дороги, вулиці, переїзди залізно дорожніх колій та інші місці, що використовуються пересування людей і перевезенню вантажів за допомогою транспортних засобів. Це водії й пасажири транспортних засобів, пішоходи, велосипедисти тощо. В дорожньо-транспортних пригодах (далі – ДТП) гине багато людей, отримують травми, кожний десятий в ДТП зостається інвалідом.

- перехід автомобільних доріг дозволяється тільки в установлених місцях (світлофор чи зебра або спеціальні знаки);

Відповідальність

За порушення Закону України «Про охорону праці», та інших нормативно-правових документів щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності і пожежної безпеки, за створення перешкод посадовим особам органів державного нагляду за охороною праці й пожежною безпекою в їх діяльності винні особи притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із законодавством.

Програму розроблено
заступником директора
з НВР _____ Л.В. Степанова